

8.Sınıf TC İnkılap Tarihi Konu Özetleri

2.Ünite : Milli Uyanış: Bağımsızlık Yolunda Atılan Adımlar
8.Bölüm : Sevr Antlaşması (10 Ağustos 1920)

İtilaf Devletleri, 18-26 Nisan 1920 tarihleri arasında, İtalya'nın San Remo kentinde bir barış konferansı düzenledi. Bu konferansta üzerinde anlaştıkları antlaşma metnini, Osmanlı Devleti'ne bildirdi.

Osmanlı Devleti'ni köşeye sıkıştırmak ve antlaşmayı kabul ettirmek için İngilizler, Mudanya ve Bandırma'ya asker çıkarırken Yunanlar, önce Bursa'yı ardından 20 Temmuz 1920 tarihinde de tüm Trakya'yı işgal ettiler.

Zor durumda kalan İstanbul Hükûmeti, Padişah Vahdettin'in emri üzerine Saltanat Şûrasını topladı. Padişahın açılış konuşmasını yapıp yürütmesini Damat Ferit Paşa'ya bıraktığı toplantıda, San Remo Konferansı taslağının kabulünden başka bir çare olmadığına karar verildi. Bunun üzerine, padişah ve hükûmet adına Âyan Meclisi üyesi Hâdi Paşa başkanlığındaki bir heyet Fransa'ya giderek **Sevr Barış Antlaşması'nı** imzaladı.

Antlaşmanın koşulları şunlardı:

- İstanbul, Osmanlı Devleti'nin başkenti olarak kalacak fakat, azınlıkların hakları gözetilmese şehir, Türklerin elinden alınacak.
- Boğazlar, her zaman bütün devletlerin gemilerine açık olacak ve uluslararası bir komisyon tarafından kontrol edilecek.
- Doğu Anadolu'da iki yeni devlet kurulacak.
- İzmir ile birlikte, Ege Bölgesi'nin büyük bir bölümü ve Büyük Çekmece çizgisinin batısında kalan bütün Trakya, Yunanlara verilecek.
- Antalya ve Konya yöresi İtalya'ya bırakılacak.
- Adana, Malatya ve Sivas dolaylarını birleştiren bölgeler ve Suriye, Fransızlara verilecek.
- Arabistan ve Irak, İngiltere'ye bırakılacak.

SEVR BARİŞ ANTLAŞMASINA GÖRE

- OSMANLI DEVLETİ
- İTALYAN İDARE BÖLGESİ
- ERMENİSTAN'A AYRILACAK BÖLGE
- BUGÜNKÜ TÜRKİYE CUMHURİYETİ SINIRLARI
- BOĞAZLAR BÖLGESİ SINIRI
- İNGİLİZ NÜFUZ BÖLGESİ
- FRANSIZ NÜFUZ BÖLGESİ

2.29 Harita: Sevr Barış Antlaşması'na göre sınırlar

- Azınlıklara, çok geniş siyasi, sosyal ve kültürel haklar verilecek.
- Askerlik, zorunlu hizmet olmaktan çıkarılacak. Türk ordusunun sayısı elli bin kişiyi aşmayacak. Bu ordunun tank, top, ağır makineli tüfek ve uçağı olmayacak.
- Kapitülasyonlardan bütün devletler yararlanabilecek.

Bu Belgeye "İtirazım Var!"

Sevr Antlaşması, bir antlaşma olmaktan çok tutsaklık belgesi niteliğindedir. Osmanlı Hükûmeti millî iradeyi hiçe sayarak bu antlaşmayı imzaladı. İmzalanan bu antlaşma, Anadolu'da, Türk milletince tepkiyle karşılandı.

Aslında Sevr Antlaşması hukuken geçersizdir. Çünkü yürürlükte olan Osmanlı Anayasası'na (Kanun-ı Esasi) göre imzalanan antlaşmaların Mebusan Meclisinde onaylanması gerekiyordu. Fakat Mebusan Meclisi dağıtıldığı için İstanbul'da bu antlaşmayı onaylayacak bir meclis yoktu. Millî iradeyi temsil eden Büyük Millet Meclisinin antlaşmaya tepkisi çok sert oldu. Meclis, antlaşmayı tanımadığını ve antlaşmayı imzalayanların vatan haini olduğunu ilan etti.

Anadolu halkı ise Sevr Antlaşması'na en güzel cevabı, yaptığı Kurtuluş Savaşı ile vermiştir. Kurtuluş Savaşı'nın başarı ile sonuçlanması, Sevr Antlaşması'nın geçersiz bir belge olarak kalmasını da sağlamıştır.